

Pijpleiding

Dat Soma bijzondere of aparte muziekinstrumenten maakt, is onderhand overduidelijk. Maar toen The Pipe ten tonele verscheen, was dat toch weer next level.

door **Allard Krijger**
allard@interface.nl

Voordat ik The Pipe daadwerkelijk in mijn handen had, heb ik de video's bekeken waarin het instrument aangekondigd werd. Het was me daarin niet meteen duidelijk waar we nu precies mee te maken hadden: een blaasinstrument, een effectapparaat, een beatbox? Hoe werkt dat dan? En op welk bestaand instrument lijkt het dan?

Om de laatste vraag maar meteen als begin van het verhaal te nemen: The Pipe is een elektronische kazoo. Nu is de kazoo onder muziekinstrumenten al een vreemde eend in de bijt. Hij valt onder de membranofonen, net als een snaredrum bijvoorbeeld of een foekepot. Een kazoo bespeel je door te neuriën, waardoor het kleine en heel dunne membraan in het instrument gaat trillen en een soort buzzy, zoemachtig geluid voortbrengt.

Piezo

The Pipe werkt vergelijkbaar, maar het is uiteindelijk een effectapparaat met

effecten zoals filter, distortion, galm en echo erin. Je kunt er ook een standaardmicrofoon op aansluiten of een line-uitgang van een synth of keyboard. Het bijzondere aan The Pipe is het mondstuk dat je erbij krijgt. Dat is voorzien van een piezo-microfoon, ook wel 'contactmicrofoon' genoemd. Deze worden vaak gebruikt om akoestische gitaren te versterken, en in de meer experimentele muziek zie je muzikanten en kunstenaars die die dingen op allerlei ondergronden plakken die geluid kunnen geleiden om zo tot bijzondere composities te komen. The Pipe neemt dit idee nog een stapje verder, en de piezo zit hier in een capsule die je met je stem in trilling kunt brengen – zoals bij een kazoo dus.

THE PIPE IS EEN BUITENGEWOON DIRECT EN EXPRESSIEF INSTRUMENT!

Hoe eenvoudig dit idee ook lijkt, het opent onverwacht een totaal nieuwe klankwereld. Vanzelfsprekend kun je hetzelfde ook bereiken met een gewone microfoon door een reeks effectpedalen (best mogelijk dat Vlad Kreimer zo op dit idee gekomen is). Maar door een piezo-microfoon te gebruiken, zit je er letterlijk dichterbij met je stem en mond. Bovendien is feedback geen issue meer, waardoor je roekeloos met distortion aan de gang kunt gaan.

Kraanknoppen

The Pipe bestaat uit drie delen: het instrument zelf dat je in je hand houdt, het piezo-mondstuk (waarvan er verschillende versies met verschillende klankeigenschappen zijn) en de breakout box waar je de voeding in steekt en de kabels naar mengpaneel of audio-interface. Verbinding tussen instrument en breakout box gaat via een speciale xlr-kabel (waar de audio én de voeding dus doorheen gaat).

Je steekt het piezo-mondstuk, dat voorzien is van een standaard jackplug, in het instrument en je plaatst het strak op je lippen. Door te neuriën,

zingen of beatboxen – of, nou ja, geluid maken is genoeg – hoor je wat The Pipe doet. Er zitten op het vreemdgevormde instrument, dat trouwens net niet lekker in de hand ligt en ook best zwaar is, een aantal bedieningselementen: tiptoetsen, die je dus alleen hoeft aan te raken om iets te schakelen, en een viertal draaiknoppen in een vorm die mij het meest aan een waterkraantje doen denken. Het voelt allemaal wat hoekig aan, en zo ziet het er dan ook uit. Om überhaupt geluid te horen, moet je een van de twee tiptoetsen bovenop het instrument be-roeren, of de schakelaar daaronder omzetten. Dat laatste doe je als je The Pipe als 'gewoon' effectapparaat zou inzetten. Er zijn een twaalfal verschillende modi (te kiezen met een van de 'kraan' knoppen) waarin The Pipe kan opereren, waarmee het instrument steeds drastisch van karakter verandert. Er zit nog zo'n tiptoets bovenop het instrument, waarmee je een parameter aan- of uitzet; bijvoorbeeld distortion. De rest van de klankaanpassingen terwijl je speelt doe je met de vier overige kraandraaiknoppen, die bij elke preset iets anders doen.

Een lijstje van wat dat dan is, staat op het instrument geprint.

Geen gimmick

Kazoo spelen is voor de meesten van ons vrij simpel. Maar The Pipe op een betekenisvolle manier inzetten, blijkt veel minder simpel. Meestal ben ik vrij snel in het oppakken van een nieuw instrument om daar dan iets mee te kunnen doen, maar The Pipe is – voor mij althans – minder toegankelijk dan ik dacht. Wat natuurlijk alleen maar betekent dat ik het instrument grondig heb onderschat.

Wat is het geval? Een geluid maken is gemakkelijk, maar het ding laten doen wat je wilt is dat niet meteen (net als met een theremin overigens). Je bent met The Pipe erg afhankelijk van je vocale kwaliteiten. De tijd dat ik dagelijks zong en een bereik had van ruim twee octaven is voorbij. Als ik The Pipe bespeel, merk ik dat ik het

GELUID MAKEN IS GEMAKKELIJK, MAAR HET DING LATEN DOEN WAT JE WILT NIET

hoge register moeilijk vind en het lagere register heeft de neiging weg te zinken in modderigheid. Wat wel werkt, is verwachtingen bijstellen en kijken waar het instrument me heen voert; dan komen er wel meer interessante dingen uit. Je stem wordt bij de meeste presets onherkenbaar vervormd, waardoor de connectie tussen wat je doet en wat je hoort soms ingewikkeld wordt. Kortom: een fantastisch concept waaraan je wel tijd en aandacht moet besteden. In die zin is het ding ook zeker géén gimmick maar een serieus en nieuw

instrument waar je in zult moeten bekwaren. Hoewel ik ook zeker weet dat er muzikanten zullen zijn die dit oppakken en er meteen mee aan de slag kunnen. Er zijn drie beatbox algoritmes en hoewel ik me daar nooit in gespecialiseerd heb, werken deze presets heel intuïtief en direct. Bovendien klinken ze ook nog eens supervet en expressief. Dat geldt voor alle presets overigens; het is een buitengewoon direct en expressief instrument!

Besluit

The Pipe is vernieuwend op een heel innovatieve manier. Het idee is doodsimpel: een stem die door effecten gaat. Maar de uitvoering met een speciaal ingekapselde piezo-microfoon maakt het tot veel meer dan een elektronische kazoo waarmee ik het in het begin van dit artikel zo respectloos vergeleek. The Pipe vraagt toewijding en aandacht, en blijft een heel speci-

INFO • prijs: € 480,-
• distributie: online
• internet: somasynths.com
SPECIFICATIES • stemgestuurde fx-processor/synthesizer • 12 algoritmes • controller met piezo (840 gram), verbindingskabel en breakout box • mic-in op breakout box ook bruikbaar voor lijnsignalen • inclusief 12Volt voeding, stand adapter en neck strap • verkrijgbaar in zwart en wit • opties: 3 verschillende mics

Interface.nl XTRA

video • introductie en diverse performancevideo's
pdf • handleiding

fiek instrument. In de juiste handen en met de 'juiste' vocale kwaliteiten kan dit een doorbraak zijn in het gebruik van de stem in elektronische muziek. Ik kijk dan ook vol verwachting uit naar de artiest die zich dit instrument eigen maakt en het creatief gaat inzetten. ■

